

„ELŐRE“

Szerkeszti: Haraszty Lajos.

„Hírlapírók“ — Lovász Pattonán.

— Fővárosi levél. —

Budapest, febr.

Ne csűrjük csavarjuk sokáig a dolgot, mondjuk ki kereken, hogy nem a toll és sajtó hivatásos alakjaival fog foglalkozni ez az írás. De viszont nem is »revolver«-zsurnalisztákról leszen itt szó, akik öt, tíz és ötven forintokért írnak, avagy hallgatnak. (Oh ezek igen ártatlan emberek, primitív csalók, egyéb semmi; elveszik a maguk öt, tíz és ötven forintját, azután tovább mennek egy házzal.)

Ebben a cikkünkben irodalmi analfabétákról leszen szó, apró élősdiokról, fagyöngyökről, akik ellen nincs paragrafus a b. t. k.-ben. Azokkal az alakokkal fogunk itt foglalkozni, akik hivatlanul forgatják a pennát, torz gondolatokat rónak egymás mellé a türelmes papirosra, a tehetség, rátermettség és egyéniség teljes hiányával.

Sajnos bizony, a becsületes újságírók szerény mestersége is közpréda már ma: a közönség éhes a nyomtatott betűre, újság kell neki, vidéki napilap, akármi-lyen is, csak helyi híreket tartalmazzon. Így szaporodnak gombamódra a vidéki lapocskák s ha már egyszer megvannak, tele is kell tölteni azokat valamivel. És mivel újságírásból meg is lehet élni, miért ne akadnának elegenden, akik hivatva érzik magukat arra, hogy itt is, ott is nyomdafesték útján beszélgessenek a közönséggel.

Hát tisztelt könnyenhívó, türelmes és elnéző közönség, (aki naponta áhítattal haladsz el egy ilyen »szerkesztőség« előtt, olló-csattogást hallasz ki belülről és elképzeled a nagy hangon kürtölt szerkesztőségi hírekből és előfizetési felhívásokból, hogy micsoda tiszteletre méltó lázas munka folyhatik most odabent) ez az a status nascens pillanat, a midőn 10—20 más laphól megszületik a »Lovász Pattonai Híradó« s az efféle újságok valamennyien.

Mikor egy-egy titkos zseni, — akinek már a díjnok asztaloknál sem lehet hasznát venni, — felfedezi magáról, hogy ő nagyra hivatott egyéniség, — keresztények sírjátok — beáll egy redakcióba és azontúl vezetőcikkek alakjában mondja el, hogy mit tart ő a külpolitikáról, a

keleti kérdésről és az egyiptomi expedícióról. Ezt az urat tejjel-mézzel folyó szép Magyarországon »ujságírónak« nevezik.

Ilyen emberek irányítják a közhangulatot Lovász Pattonán. (Tisztelet a kivételnek.)

Vannak emberek, akik kétszáz előfizetős lapocskáknál kezdik, folytatják és végezik ujságírói pályájukat; véres verejtékekkel írnak meg egy-egy eredeti napihírt a marólúgot ivott szakácsnérol, a vitriolos feleségről és a revolveres szeretőről. Mikor pedig már kész a napihírek rovata, félreteszik másnapra a marólúgot, vitriolt, revolvert és, (oh szörnyőség) átcsapnak az Irodalomrovatra. Összeráncolt homlokkal, a kritika koturnusára állva mesélik el országnakvilágnak, hogy mit tartanak ők Gárdonyiról, Hercégről . . . a közönség pedig áhítattal tekint fel reájuk és ami fő, — veszi a lapot.

Hiába követ el az *Otthon*, az *Ujságírók Egyesülete* bármit is a vidéki ujságírás nivója érdekében, míg fel nem nyílik a közönség szeme és nem lesz szubtilisabb ízlésű, addig új és új »hírlapok« jelennek meg, keletkeznek és olvastatnak Lovász Pattonán és egyebütt.

— er. —

Feszty Árpád: »Krisztus temetése«
prózában.

I. És leveszik a keresztről. Őt, aki az én Istenemnek nem fia, előttem csak a kánpadra vont Szeretet, a keresztre feszített Igazság. Az est komor, az ajkak némák, a szemek nem könnyeznek. A szent asszonyok nem tudnak többé sírni, szívüket összeszorítja a fájdalom, a szenvedés csaknem keblüket szakasztja meg és mily gyötrellem — ők nem tudnak sírni. — Levették a tanítványok. Nézik a négy sebet. — Hát a fájdalom kővé tette talán a sziveket, megfagyasztotta a lelkeket, mert Longinus dardájának helye sem tud könnyet fakasztani a kiapadt, beesett szemekből? De amikor felnéznek a keresztre és meglátják a szegrek helyén kifolyt vér nyomát: a fájdalom felrázta kábultságából a testet, megrendítette a lelket, megtörte a szív kéréget, és sirtak, és zokogtak, és az ő könnyeik végigfolytak orcáikon.

A keresztre néztek és zokogtok. Szűnjék meg zokogásotok, szárasszatok fel szemeteknek könnyeit és úgy nézzétek a keresztet. És tudjátok meg mi történt. A gyalázat jelképe a kiszenvedett Igazság symbolumává avattatott.

II. Amikor pedig viszik, sokan mennek

utánna, akik nem tudják, hogy ki után mennek. Bizony mondom, hogy nem tudják. — Az égboltozat még sötétebb. A sirató asszonyok lecsüggesztett fővel mennek a Mester teteme után. A tanítványok egymásra néznek, kezükkel végigsímítják homlokukat, arcukon méla határozatlanság, mert nem tudják, nem hiszik, hogy ébren vannak-e? Nem tudják elhinni, hogy a Rabbi nem fog többé hozzájuk szólni. Érzik, hogy lelkük nincs velük, magával vitte az, aki megnesemítette. Kisérik, de öntudatlanul érkeznek a sírhoz.

III. Elakarták pedig fedni, beakarták temetni egy kőlappal. És azt gondolták, hogy ezzel bevégeztetett. Ezért sirtak a szent asszonyok, ezért töltötték be szomorú panaszsaikkal, bánatos zokogásukkal a levegőt. Lerogytak a földre, sírva csókolták a hideg követ és könyörögtek és imádkoztak. Szomorúságukban nem látták a hajnal pirkadását. És szomorúak maradtak lelkükben. Azt hitték a Szeretet örökre eltűnt, az Igazság mindenkorra elfödeltetett.

Nem, az Igazságot nem lehet egy kőlappal elfödélni, az eltemetett Szeretet kiemelkedik sírjából és befogja tölteni a lelkeket.

Adler Sándor.

Szerkezet.

*Jár az óra mutatója,
Órát jelez s percekét —
Mi mozgatja? — El van csukva;
Rejtett, titkos szerkezet!*

*Él az ember nyomorogva,
Búsul, könnyez és szeret.
Mi élteti? — Mi a lélek?
Rejtett, titkos szerkezet!*

*Hideg tél jő méla őszre,
Azután meg kikelet, —
Mi kelti fel a rügyeket?
Rejtett, titkos szerkezet!*

*Balga ember! Ha az órád
Külső lapját nézheted,
Elhiszed-e, hogy van belül
Rejtett, titkos szerkezet?*

*Bűnös ember! Hogy kívülről
Látod a Természetet,
Elhiszed-e, hogy van belül
Rejtett, titkos szerkezet?*

*Igen, hiszed akaratlan,
Ambár látnod nem lehet,
Hogy magasztos, mindenható
Isten — az a szerkezet!*

Az apja vére.

Dutka Ákos.

I.

Falu hosszat nem jár egy árva lélek se, még a szél se kergetőzik az út porával. Kinek is volna ilyenkor kedve az utcán járni, — ilyenkor, mikor más dolga is van, — akinek meg nincs, örül ha meghúzódhatik, ahol hűvösre talál, hiszen mintha egy szörny izzó lehellete ömölne a végtelen, síma pusztaságra, olyan nyomasztóan forró a hőség.

Csend van. Kutya se vakkant, csak a rosta dörömből egyik-másik udvaron, meg a gép morgása hallik a faluvégről...

Most egy ökrös szekér fordul be a faluba, felverve maga körül a port, meg az alvó kutyákat. A por lomhán kavarog tovább, a kutyák egyet kettőt vakkantának, aztán másik oldalukra heverve nyújtózkodnak a sövény alatt . . . Jön a második, a harmadik szekér lassan . . . egymásután. Hordják az életet a Bálint István portájára. Tiszta, módos ház előtt áll meg az első szekér. A paraszt legény, aki ott ballag az ökor mellett, — kinyitja a kaput, aztán befordúlnak. Az ágas tornácon egy öreg asszony várakozik.

— Hányadszor fordúltok galambom? — kérdi az asszony.

— A biz a angyi — harmadszor, de lesz még vagy négy szekérrel.

— Ejnye, de jól mérte a jó Isten, galambom . . .

A legény csak bólongat, míg a pipáját szorongatja.

— Adhatna az ángyom asszony egy szál masinát, — szólal meg egy kis idő múlva.

— Gyere kerülj belől.

— No itt kipélpázom magam, — a szérün úgy sem lehet.

Jön a másik . . . a harmadik szekér. Leszedik a zsákokat. Kiterítik az arany szemű búzát a nagy gyékényen . . .

— Kész volnánk, — kiált egy pelyhes állu suhanc az ökrök mellől.

— Hát bizony meg is áldott a jó Isten, galambom, — végzi az öreg a pipázó legénnyel beszélgetését.

— Meg is érdemelték, meg biz a . . .

Lassan megfordúlnak a szekerek, nyikorog a kapu, — az utolsó után, — aztán csend van megint, csak a nap sugarai táncolnak a fényes búza szemeken.

Az öreg asszony egy ideig néz . . . néz a szekerek után, aztán lemegy a búza garmadához. Leguggol. Kérges kiaszott tenyerében rostálgatja a búzát — az ő búzáját, s amint végig néz a garmadán,

megnyugodt, meleg mosolygás játszik az arcán... s játszik... játszik a búzájával.

II.

Mosolyoghat is az az öreg asszony. Volt idő, mikor tudott ő másképp is mosolyogni, úgy, — hogy megmozdult rá a legény szíve, ha csak nem mézeskalácsból volt. A bizony, — olyan leány nem szolgált több cseléd-sorban, a közeli városban. Szépséges, helyre egy teremtés, csakhogy szegény, árva, mint a templom egere; de megis becsülte ám magát, szorgalmas, dolgos volt, mint a veszedelem. Még a gazdája is visszasóhajtott, ahol egyszer Varga Eszter lakott

Mikor virágában volt Varga Eszter, — akkor került Bálint István, — a gazdag Bálint Mihály fia, — a katona sorba s ott hordta a nyalka mundurt, abban a városban, ahol Eszti volt a legszebb cselédleány. Nem is sokáig hordta csak a maga kedvére, olyan kifenne, kinyalva, hanem mert úgy tetszett az Esztinek is. Már pedig ahogy Esztinek tetszett, — Bálint Istvánnak az úgy volt a helyén.

No hát szó ami szó, erányos pár is voltak ők ketten. De hiába, abba másnak is van beleszólása, — még pedig más szempontból, — hogy mikor való egy fehér cseléd az olyan módos legénynek, mint Bálint István.

Van ám, volt is, — még pedig Bálint István gazduramé volt ez a nagy szó.

Mert mikor letelt a katona sor és haza került a szerelmes Pista, elő is állott a nagy mondókával: hogy ő hozna egy cselédet maga mellé, — még pedig az Eszti.

Igen ám, — de erre kérdés volt a felelet, még pedig Mihály az apjuk kérdezte, hogy hát kiféle az az Eszti?

Mit volt mit tenni, mint elmondani, hogy szépséges, dolgos, becsületes egy fehér nép biz az, — de szegény az istenadta — most is cseléd-kenyeret eszik, de azért ő neki éppenséggel jó lesz feleségnek.

— Jó biz a másnak, a fajtájának, de nem neked, — pattogott rá Mihály gazda. — Már hogy is gondolhat ilyet egy Bálint fiu, hogy valamelyik falu-árváját kösse a nyakába... Aztán meg cseléd sorban szógál, ki tudja, micsoda egy puccos dáma, aki csak költeni tud, de szerezni semmit. Már pedig egy fehér cseléd nem fogja elpocsékolni az én keserves szerzeményemet... No már olyan nincs... az én familiámba, már csak beleválogatjuk az asszonyt, hogy a mennykőbe ne válogatnánk, meg biz

azt, hisz még a jó csordába se vesznek be minden bitang jószágot.

Keserves szívvel hallgatta ezt István, de hallgatta, hogy ne hallgatta volna, hisz az apja mondta.

De a szívre is vette és búsulásnak engedte a fejét, búsuált, hogy még Mihály gazda is megsajnálta, de engedni, — már csak még se engedett. Inkább keresett egy feleségnek valót, még pedig olyat, akinek van anyyija, hogy hat gyerek feje alá is lesz mit tenni; — a Borbás Julit.

Erre meg István azt felelte, hogy bizony ő neki nem minden asszonynép kell, ha mindjárt hat ökröt hoz is, — hanem vagy Eszti, vagy senki.

De a familia csak nem tágított, — addig szótték-fonták a dolgot, míg összehozták Julit meg Pistát. Úgy is tetszett, hogy a Pista lépre hágott, de bizony nem volt abból egy szó se igaz, mert mikor jegybe kellett volna a leányt tenni, Pista előállott a régi mondókéval, — de bizony ekkor se volt foganatja...

Erre aztán nagyot tett István, úgy ahogy a szíve sugallta, ott hagyta a familiát ökröstül, földestül, mindenestül, — egy szál gatyában neki ment a nagyvilágnak és addig ment benne, míg Esztiig ért, ott aztán megállott és megkérdezte:

— Hát kellek-e még Eszti? — ahogy vagyok.

— Hát mit tett kelmed? — csodálkozik erre Eszter, — tán csak nem érttem tette?

— Hát bizony csak te érted, — hidd el Eszter soh'se lesz egy szó panaszod se...

— Áldja meg az Isten, — szepegett Eszter, — de már többet nem tudott szólni, hanem csak oda húzódott a Pista szíve felől, — s úgy a hogy voltak elementek a világba, most már ketten...

III.

Esteledik. A hol leesett a nap, nagy veres foltok maradtak az égen, a határ meg kékes ködben úszik. A faluban elhallgatott a rosta, a szérün meg a gép, de azért hangosabb a falu, mint napközben volt. Jön a csorda, meg a csürhe; kavarog a por az uton lassan, szélesen.

Most jön újra a három ökrös szekér. Egy hatalmas természetű öreg paraszt jön utánnok, derült, víg ábrázatján a megelégedéssel. Ő az Pista, — akarom mondani, Bálint István gazd'uram...

Nézegeti, nézegeti a szemével az ökröket... az ő ökreit, aztán köhint egyet s megpedri a bajszát...

Behajtanak a tanya udvarára. Künn áll a vén asszony.

— Adjon Isten galambom.

— Adjon Isten lelkem, — no ugy-e tetejesen megszerezte a jó Isten.

— Meg a — hála neki.

— Meg, meg — motyog az öreg asszony s mintha mondókához készülne, húzogatja a kendőjét, aztán meg közelebb kerül a gazdához és megkérdi, úgy érzelmesen :

— De már ebből ad ám kegyelmed az Erziéknek . . . megérdemli az a jó lánya, — az ember csak hallgat, az asszony megint rákezdi :

— Szegény sorsba vannak, — hisz úgyse adott véle semmit mikor férhez adta.

— Én se kaptam, motyog a foga közt a gazda . . .

— Az való igaz.

— No hát, — én se adok, — de ezt már keményebben mondta, mintha magának mondaná és utána tette :

— Nem is adok, nem én, — mi is dolgoztunk, dolgozzanak ők is. Ha meghaltam úgy is az övék lesz. Aztán nagyobb nyomaték kedvéért megkérdezte :
— Értetted Eszter ?

Beteg madárka.

I.

*Itt fekszel kis, beteg madárkám,
Puha fészked — lágytollu párnán.
Kicsiny kebled láztól piheg,
S hevesebben dobog szíved.*

*Arcod — mint lángoló két rózsa —
Tündöklök, égve lázas pírba.
Szokatlan fényben ég szemed,
Pillantásod ha rám veted . . .*

*— Ne légy beteg szíved madárkám,
Ne hagyj epedni engem árván ;
Kelj szárnyra vígan . . . zengd dalod . . .
— Dalolj ! . . . s én is dalolgotok . . .*

II.

*Mint kérdezém : mi bánt ? mi fáj ?
De nem adál feleletet ;
Pedig már drága kis madár
Betegség ült fészked felett . . .*

*Te tudtad ezt, de jó szíved
Titkolni vágyta ezt nekem ;
Kínt tűrve ajkad nevetett,
Hogy mitse sejtsem meg szíved.*

*— Mily jó is vagy kis madaram !
. . . S fájón mosolygva nézsz reám . . .
— Hidd, óh hidd el, hogy élteted
Éltemen is megváltanám !*

CSARNOK.

Mortimer.

Sátánné asszonyság.

(2)

Humoros elbeszélés.

S joggal mondhatom, hogy drámai hősnék még sohasem kellett annyit küzdenie boldogságáért, mint Ádám úrnak „egy pár rongyos koronáért“ — amint ő magát a hiú földi javak valódi költői megvetésével kifejezte . . .

Ábel bácsin és nején kívül még csak Kaján bácsival, Evikével és Sáfránné asszonynyal, Évike becses mamájával érintkezett, kit ő költőileg jellemezve Sátánnénak nevezett el. Más senki a házban nem hallotta soha az ő bájos hangját, amennyiben több lakója nem is volt a háznak . . .

Mint fentebb említém, Ábel bácsi zsebe volt tehát az első forrás, melyből Ádám úr szomjú lelke költői ihletet merített; a második forrás pedig a kert volt, melyre szobájának ablakai nyitak. Soha kedves a kedvesére annyit nem mosolygott, mint Ádám úr — saját kifejezése szerint — az ablaka alatt pirosló almákra és körtékre. És azok vissza mosolyogtak rá. Ádám úr megértette e mosolyt és gyakran lehetett őt holdvilágos, még inkább holdvilágtalan estéken látni, amint titkon kedveseivel enyelgett. De észrevette ezt Kaján bácsi, a kertnek sánta lábú, de annál épebbfülű öre aki kiragadta Ádám urat menyországból. Volt neki egy pisztolya, amely ugyan sóval töltődött, de azért csak pisztoly volt. Ezzel fenyegette Ádám urat, ha még egyszer rajtakapja. A pisztoly ugyan csak sóval töltődött, mindamellett csak pisztoly volt, melylyel Ádám úr nem tartotta tanácsosnak kikötni. E helyett azonban a gyűlölet magvait ültette el szívébe, melyeknek gondos termése vers volt a „vért nem ontott gyilkos“ ellen, aki „Kaján s még hozzá sánta is,“ amint a díszes köteményben olvashatjuk.

De ha Ádám úrnak Kaján bácsi iránt érzett gyűlölete havas volt, melyen eszeveszetten nyargalt a zivatar, Évike, Sátánné asszonyság bájos leánya iránt érzett szerelme „nyájas völgy“ volt, melyben „enyelgve játszik bűvöcskát a verőfény a hold andalító fényével“, hogy magamat hőszünk saját szavaival fejezzem ki. Nem is volt Évikének más hibája, tanú lehetett rá az egész világ, mint hogy Sátánné asszony volt az édes anyja. Ez a dáma! Nem túlzott Ádám úr, midőn így irt róla: „Ez a dáma! Micsodák ehez képest a régiek medúzái, kiknek láttára kővé meredt az ember! Ott egyszerre haltál meg, de ha ez az asszony kerül szemeid elé, vagy te az

ő szemei elé és megereszti szavának nem kettős, de huszonhatos fogatát, jaj neked! Mert ott egyszerre haltál meg, de itt előbb megsiketülsz, aztán megvakülsz és végül még ki is dobnak!”

Képzeltetjük tehát, hogy mily szilárd akaratnak kellett lennie Ádám úrban, ha még ily körülmények között sem mondott le arról, hogy valaha Évikét tegye versei királynőjévé. Egész egyszerűnek találta a dolgot. Ő Ádám, felesége nem lehet más, mint Éva; az ő imádottja Éva, viszont ennek ura nem lehet más, mint Ádám. Szóval arra a következtetésre jutott, hogy őket egymás számára teremtette az ég. Éva szintén zseni a nézetben volt. Az volt ilyen körülmények között a kérdés, hogy mi a nézete Satánné asszonyságnak.

(Folytatjuk.)

S Z I N H Á Z.

Nyárai Antal. Eszemben sincs, hogy reklámot akarjak neki csinálni. Nekem nem áll érdekemben; neki meg nincs rá szüksége. Én életemben sose beszéltem vele; ő meg azt sem tudja, hogy én a világon vagyok. Egyedül az ő nagy művészete iránti hódolat adja kezembe a tollat; csak a becsülést akarom tolmácsolni, mely bennem és a színházi közönség legnagyobb részében él az ő művészi egyénisége iránt. Egyénisége iránt, mondom. Mert Nyárai egyéniség. Óseredeti tehetség. Nem fa, mit karóval egyengettek; de fenyő, minek természetében rejlik a sudárság. Mókáit, alakításait nem tanulta senkitől; mind maga teremtette meg magának. Rajtok van az eredetiség törvényes védjegye; eltanúlhatja tőle más, de csak utánzat lesz az. Nyárai azon istenadta tehetségek közül való, kik hivatottak arra, hogy nevüket fogalommá tegyék. Ő tudja ezt; ő érzi ezt; benne is sok van a Petőfi önérzetéből. És persze neki is megvannak a maga Zerffyjei. — Én ezt is tiszteltem benne. Egy kidüllesztett potrohu háztulajdonos előtt százan veszik le a kalapjukat; a szellem milliomosai járassanak legalább emelt fővel. Mondom, én tiszteltem a Nyárai önérzetét. Mert van hitele az önbizalomnak. (Kár, hogy neki magának nincs.) Mert ez olyan bankjegy, melynek van megfelelő ércfedezete. Hagyjuk az ő Vuncsiját, Tomját, Frankját! Mellőzzük az ezüstöt, ha aranyat szedhetünk! Nekem még mindig eszemben van az ő Pistája a Várady megnyitójából. Meg Gringoire és az ő Guérick-je a Robin orvosból! Akkortájt visszhangzott a város az ő nevéből! És ezek az ő igazi terrénumai. Csak többet illet, minél több komolyat; csak ez úton

haladjon! És akkor be fog teljesülni, mit Robin orvosban Guérick szavaival — teljes meggyőződéssel mondom ezt — saját magáról mondott, illetve magának megjósolt: „Sokan nem értenek most még engem. De annál nagyobb lesz majdan az én dicsőségem!“ (H. A.)

A zsába. (Bemutató 1902 febr. 5.) E darabban a szerzők szülő emléket alkottak a nagy Scribe szellemének. A bohózat — melynek bonyodalom-hálóját Scribe egyik unokahuga összekuszálja, végül pedig kibonyolítja — végtelen ötletes és szellemes. Pikáns részletekben is bővelkedik, mik nélkül francia darab nem is létezik. Igaz ugyan, hogy a mai magyar bohózat se ment e kelléktől. De hagyjuk ezt. — Hogy a darab megfelelt rendeltetésének, arról a mind végig derült ház tanuskodott. — A darab sikerét magukévá tették elsősorban *Pataky, Krasznay és P. Szép Olga* (Suzanne Scribe unokahuga) azután *E. Kovács Mária, Bognár, Bérci és Deésy*.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Tarka szinpad A vasárnap esti hangversenyről elég bőven írtak a lapok. Mi csak a műsor két legkiválóbb pontját emeljük ki. Első helyen Pekár Gyula felolvasását. Igazán megható volt — némely rozslésű ember szerint kissé humoros is, midőn a Góliát termetű felolvasó az emelvényre lépett, aztán elébe libbent Sas Ede és beszélt a Provencéről, meg rézi poétákról, kiknek válláról lecsúszik a poros köpeny, modern poétákról, kiknek válláról nem csúszik le a köpeny, mert frakkot viselnek, meg asszonyokról, kikben van poézis, meg Éváról, ki a benne élő poézisnél fogva szakította le az almát — végül beszédje csattanójaként átadta az üdvözlőnek a nagyváradi hölgyek ezüstkoszorúját — mit az meghatva köszönt meg a hölgyek aranyszívének. Aztán felolvasta Eskiűvő e. novelláját. A poéta keble önérettől dagadt. Hogyne! A közönség egész Bretóniába ment el, hogy tárgyat hozzon magának az itt tartandó felolvasásra! Igazán szerencse, hogy a novellatárgyakat nem vámolják meg az ország határán. Pekár Gyulának rámenne összes jövedelme! — A másik igazi művészetet nyújtó szám, az utolsó pont volt. Nyárai Antal szereplése. Heltai Jenő csinos Vén kocsis dalát énekelte igazi természetességgel. Örömmel üdvözlöttük választását a komolyabb tárgyak köréből.

Álmaim. Tíz elbeszélést adott ki *Álmaim* címen *Kovács Lajos* esanadegyházmezei pap. A szerző naiv, közvetlen hangon a természet szeretetét hirdeti minden elbeszélésében. Formailag és tartalmilag *Kovács* ügyes és érdemes dolgokat alkotott ebben a könyvében. — Megrendelhető 2 koronáért Szegeden *Engel Lajos* kiadónál, vagy a szerzőnél Szenthuberten.

Geyer Stefi sikerei. Nagy sikerrel folytatja körútját *Geyer Stefike*, a szép tehetségű, nálunk is is-

mert magyar hegedűművész. Január 31-én Bécsben rendezte harmadik hangversenyét. Külföldi körútja után mint értesültünk itthon tesz körutat.

Új könyvek. Az elmúlt héten a következő könyvek jelentek meg a magyar könyvpiacra: **Malonyay Dezső:** A tartodi medvehajtás, regény, 2 korona 40 fillér — **Lengyel Laura:** Dénes Olga házassága, regény, 1 korona 60 fillér. — **Szemere Gyögy:** A halász regénye, 2 korona 80 fillér. — **Szojjetlov J. V.:** Az élet útjai, regény, 1 korona. — **Rákosi Viktor és Guthy Soma:** A képviselő ur, bohózat 3 felvonásban. 60 fillér.

Kérjük a kiadókat, miszerint a náluk megjelent munkák egy példányát küldjék meg az „Előre“-nek.

Előfizetési felhívás.

Az „Előre“ c. szépirodalmi és művészeti hetilap minden vasárnap minimum háromnegyed ivnyi terjedelemben fog a közönség elé jutni. Rendes rovatai lesznek: szépirodalmi rész, két-három befejezett és egy folytatásos prózai közleménnyel. Hetenkint eleven, változatos szövegezésben fogja az „Előre“ megvitatni a hét kiemelendőbb művészeti, irodalmi és társadalmi kérdéseit. Ezenkívül hivatott kéz fogja vezetni a *színház, irodalom és művészet* c. rovatot. A legközelebbi számok egyikében megkezdjük *Gorky* egyik hatalmas elmetermékének közlését, amelyet még máshonnan nem ismer a közönség. -- Előfizetők, kik még e negyedév folyamán belépnek, az előző számokat is megkapják. *A szerkesztőség*

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Lanceolatus. Helyben. Annak a nagyzási hőbort-ban szenvedő úrnak tökéletesen igaza van, mert az ő nyomtatott papírosának csakugyan semmi köze az „Előre“-hez. Mi nem szorultunk rá napihír-írócskák ismerettségére, de, hogy viszont nem ereszkedünk le hozzá, az már az ő szerencsétlensége. Tudakozódtunk az után az úr után és információink alapján biztosíthatjuk önt, hogy az az úr nem is lesz soha az „Előre“ munkatársa azon egyszerű oknál fogva, mert életében uapihíreken kívül egyebet sem írt. Kollegái biztosítása szerint nem is fog egyebet írhatni. — **Író.** Helyben. Ha tény-

leg igaz, hogy az a helybeli lapocska közli az ön „novelláit“, hát csak keresse fel ezután is. — **Nap fény.** Még várhat a nyilvánosság napfényére. — **Kilenc.** A közlendők közé soroztuk. Regényét küldje bizalommal hozzánk. Szívesen mondunk bírálatot róla s ha jó, tanácsot is adunk, hogyan értékesitse. **Ujság.** Arad. Cserepéldánnyal szívesen szolgálunk. Tessék eziránt kiadóhivatalunkat megkeresni. — **Olvasó.** N.-Szalonta. Azt a verset az „Ország-Világ“ egyik munkatársa írta kizárólag az „Előre“ számára. — **B. J.** Helyben. Nagyon jól tudjuk. A „T—i“ c. nyomatás érdemes cikkírója bár igen informáltak látszik, de nagyon egyoldalú. Hja annak nem ó az oka, hogy nem bukkott meg az érettségén. — **Többeknek.** Jövő számban.

A kiadóhivatal üzenete:

(Gyűjtőknek 5 előfizető után tiszteletpéldányt adunk. — Hirdetéseket felvesz a kiadó hivatal.)

MEGJELENIK
MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Nagyvárad, Körös-utca 3.

Levelek és előfizetések
— ide címzendők. —

Előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 8 Kor.

Fél évre . . . . . 4 „

Negyed évre . . . 2 „

Egy óra . . . . . 70 fill.

Egy szám 20 fill.

Kitünő minőségű

férfi-, női- és gyermekcipők

férfi divatcikk, u. m. : kalapok, fehér és színes ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, nyakkendők, bálai cikkek és esőernyők

— a legjutányosabb árban —

ROTH HENRIK

Zöldfa-utcai áruházában

(Zöldfa vendéglővel szemben)
kaphatók.

Telefon 398.

Telefon 398.

Gőzmosóda.

Tiszteletteljesen tudomására hozzuk a n. é. közönségnek, hogy tekintet nélkül a bekövetkezett hideg időre, gőzszáritóink kibővítése következtében elvállalunk ruhát csupán

mosásra és szárításra is

és a hozzánk beküldött fehérműveket ugyanazon időben, **mint eddig**, szállítjuk haza.

Hogy a szállításnál továbbra is fennakadás ne történjék, gőzmosódánk éjjel is üzemben van, hogy mélyen tisztelt ügyfeleinket minden tekintetben kielégíthessük.

Felvilágosítással személyesen is szívesen szolgálunk.

Kiváló tisztelettel

Gőzmosóda.

SZENZÁCIÓS ÚJÍTÁS!

Háasz Manó női divatáruháza NAGYVÁRAD.

Főüzlet: Zöldfa-utcán. Fióközlet: „Amerikai áruház“ Fő-utca.

Minden vevőnek, aki tíz forint értékűt vásárol, bármely átadott fénykép után egy életnagyságu (60 cm. magas) művészi kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen**, még akkor is, ha a bevásárlás aprofit részletekben történik. Csupán a díszes keretért (passe partout) önköltségemet 1 frt 50 kr. számítom fel. Ezen életnagyságu ingyen fényképet magát, a világ egyetlen műintézete sem képes 10 forintot alul elkészíteni, a legcsekélyebb vásárlásnál pénztáram egy fénykép-bont ad.

Nyom. Neuman V. könyvnyomdájában.